

УДК 005:338.48

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ МЕНЕДЖМЕНТУ РЕКРЕАЦІЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ В РОДОВИХ САДИБАХ

*М. Плотнікова, А. Ващенко
Житомирський національний
агроекологічний університет*

Сучасні технології та засоби залучення природних ресурсів до виробничого процесу часто-густо не є раціональними, а отриманий результат подекуди не відповідає споживчим потребам замовника. Механізми технократичного світу ускладнюють можливі техніко-технологічні підходи та сприяють зниженню природно-ресурсного балансу планети [1]. На противагу цьому природодопільна діяльність щодо мінімального використання відновлювальних природних ресурсів (наприклад, для будівництва з глини, соломи, очерету, деревини, каміння, пресованого торфу, тирси, морських водоростей тощо) та повторного використання продуктів людської праці (зокрема, для фундаментів – склобою, гумових покришок тощо). Останнє знижує навантаження на виробничі потужності наявних продуцентів, водночас зменшуючи енергетичні витрати суспільства на реалізацію першочергових потреб [2–3]. Не менш важливою є адаптація діючих об'єктів щодо їх екологізації та зміна свідомості інших споживачів (скопросвітницька та інформаційна діяльність щодо безвідходної життєдіяльності, поширення альтернативних джерел відновлювальної енергії, органічного землеробства та пермакультурного дизайну, у тому числі засобами біоадекватних методик освіти та виховання – ноосферної освіти).

Практика діяльності екологічних та родових поселень України й світу довела, що екологія – це прикладна наука, надбання якої необхідно доносити до широкого загалу, демонструючи, як найпростіше можна застосовувати підходи до формування сучасного комфортного життя за одночасного зниження негативного впливу на навколишнє середовище й витрат (фінансових, трудо-

вих та матеріальних) на реалізацію творчих ідей щодо господарювання та життєдіяльності [4–8]. Повсякчасна реалізація принципів природоошадливої та природоохоронної діяльності у виробництві, життєдіяльності, побуті дасть змогу прискорити процеси відновлення навколишнього світу та здоров'я людини.

Життя кожної людини має свою місію, своє призначення, яке вона має виконати. Цю місію людина може виявити завдяки спостереженню за природою, гармонією, яка в ній є, вивчаючи процеси, якими вона зумовлена. Як правило, це пов'язано з тим, щоб оберігати й примножувати багатства природи, щоб передати їх нащадкам. Ураховуючи це, першорядне значення у системі відновлення життя та здоров'я людини має система самоменеджменту, що передбачає гармонізацію відносин з природою як з механізмом самовідновлення та розвитку за рахунок відповідальності за своє життя та територію проживання, самозайнятості, підприємництва. Організація родових поселень дає змогу створити самодостатню агроєкосистему, яку підтримує територіальна громада. Практика України демонструє відновлення здоров'я мешканцями таких поселень. За менший час поселенцям вдається виконувати більший обсяг робіт. Організація системи зеленого сільського туризму, розвиток ремесел, гнучких та дистанційних видів зайнятості дає змогу підвищувати доходи населення при одночасному відновленні природно-ресурсного потенціалу території, зокрема завдяки створенню біосферних заповідників, зєлених зон, алєї тощо.

Таким чином, організація та функціонування родових садиб та родових поселень дозволяє формувати стійкі зрівноважені соціально-економічні системи, що відновлюють природний та людський потенціал територій на основі самоменеджменту та відповідальності за своє життя.

Список використаних джерел:

І. Леванова Г. М. Устойчивое потребление: концептуальные положения и актуальность внедрения / Г. М. Леванова // Эко- и агротурим: перспективы развития на локальных территориях: тезисы докл. II Междунар. науч.-практ. конф., 22–23 апреля 2010 г., г. Барановичи, Респ. Беларусь / редкол.: В. Н. Зуев (гл. ред.) [и др.]. – Барановичи : РИО БарГУ, 2010. – С. 247–250.

2. Павлов В. І. Інститути та інституції аграрного природо-користування: регіональний вимір : Монографія / В. І. Павлов, В. М. Заремба, Ю. Г. Фесіна. – Луцьк : Надтир'я, 2008. – 212 с.

3. Писаренко П. В. Екопоселення: від фантастики до реалій Полтавщини / П. В. Писаренко, Т. О. Чайка // Вернадська ноосферна революція у розв'язанні екологічних та гуманітарних проблем: збірник матеріалів IV Всеукр. Моргунівських читань із міжнар. участю, присвяч. 90-річчю від дня народження видатного українця / за ред. В. І. Аранчій; відпов. за вип. П. В. Писаренко, М. М. Опара, В. Ф. Моргун. – Полтава : Дивосвіт, 2014. – С. 155 – 160.

4. Батурина Р. М. Родова садиба – один з напрямів сталого розвитку сільських територій / Р. М. Батурина // Агроінком. – 2013. – № 4–6. – С. 102–109.

5. Кропивко М. М. Організаційні особливості створення родових садиб як альтернативної форми розвитку господарств населення / М. М. Кропивко // Науковий вісник Мукачівський державного університету. – 2015. – № 2(4), ч. 2 – С. 24–29.

6. Plotnikova M. Conceptual Basis for Ukrainian Rural Development / M. Plotnikova // Regional Formation and Development Studies. – 2015. – № 3. – P. 134–144.

7. Plotnikova M. Innovative character of rural territories social potential realization // Management Theory And Studies For Rural Business And Infrastructure Development. – 2014. – Vol. 36, № 4. – P. 956–958.

8. Living in harmony: inspring stories from ecovillages / Editor: Dalia Vidickiene. Vilnius : BMK Leidykla, 2013. – 124 p.